

Folkeforbundet har ikke gjort sin plikt.

Dagbl. 29.9.38.

Forsamlingen oppløses før 1. oktober. Sanksjonene mot Japan uten større praktisk betydning.

Telegram fra Dagbladets Genève-korrespondent.

GENÈVE, i dag.

Da meldingen kom i går eftermiddag om møtet i München, hadde de fleste nesten ansett storkrig for uundgåelig. Nå svinget stemningen til den motsatte ytterlighet. Enkelte forkynner nå med forbausende sikkerhet, at nå kan det ikke bli krig, for «de fire store» kan ikke gå fra hverandre, uten å ha kommet til enighet. Men de fleste gjør sig ingen illusjoner. Om Hitler kanskje må gi etter på de mest uhyrlige punkter, er det lite håp om at Tsjekkoslovakia vil få en ordning som virkelig kan trygge dets uavhengighet og sikre det mot å bli inn i et avhengighetsforhold til Tyskland. Det var vel i forutsetningen av dette, det i sin tid så energisk bekjempet firemaktpakten.

Forsamlingen vil i formiddag vedta en temmelig forsiktig uttalelse i tilslutning til Roosevelts erklæringer. Det er vanskelig å påstå at det har gjort sin plikt med dette. I det hele må Folkeforbundets opptreden i disse uker nærmest betegnes som en fratrede. Det har ofte vært med en viss forbauselse og utålmodighet den internasjonale presse har fulgt dets arbeid med ting av annen rangs betydning, for å uttrykke det forsiktig.

Dette er kanskje ikke uten forbindelse med den uventet store utbredelse *neutralitetsbevegelsen* har fått. Men en må huske, at man i praksis hadde renonsert på sanksjonene f. eks. når det gjaldt Kina, før den offisielle *neutralitetsbevegelse* hadde fått noen større betydning.

Rapportene i sanksjonsspørsmålet blev ferdig i går efter megen tau-trekking mellom Litvinov-gruppen og de neutrale. Den understreker betydningen av de erklæringene som er avgitt. Men det er uttrykkelig sagt, at juridisk er det ingen forandring skjedd med pakten. Det lyktes ikke å få inn noen uttrykkelig anerkjennelse av den nye situasjonen for de neutrale.

At Folkeforbundet faktisk har gitt opp sanksjonene, minsker betydningen av den prinsipielle seier som Kina vant i det hemmelige rådsmøte i går kveld. Da blev det til slutt anerkjent, at sanksjonsartikkelen (nr. 16) måtte legges til grunn for behandlingen av konflikten, fordi Japan avsto innbydelsen om å komme til stede. I det vedtatte resolusjonsforslag slås det fast at Japan har brutt Kellogg-pakten og nismaktpakten og at artikkel 16 er anvendelig, — riktig nok ikke som automatisk plikt for alle; men avhengig av hvert enkelt medlems anerkjennelse.

Det forlyder imidlertid at Belgia og Sverige har reservert sig sin juridiske stilling. De mener at det ikke er rådet, men forsamlingen som skal konstatere angriperen. Kineserne gir sig såviss ingen illusjoner om hvad som i praksis kan komme ut av dette undre de nåværende forhold i Europa; men det er allikevel av betydning for dem, å få uttrykkelig konstatert at Japan er angriper i paktens forstand, og de efter pakten har rett til hjelp i form av sanksjoner mot angriperen.

Det er meningen å avslutte Folkeforbundsforsamlingen i kveld eller i morgen. En avis påtaler at de delegerte pakker sine koffert og reiser i åmens de nettopp burde være her til den skjebnesvangre 1. oktober. Utenriksminister Koht blir en av de siste ministre som reiser.

O L E J U S T

At Folkeforbundet faktisk har gitt opp sanksjonene, minsker betydningen av den prinsipielle seier som Kina vant i det hemmelige rådsmøte i går kveld. Da blev det til slutt anerkjent, at sanksjonsartikkelen (nr. 16) måtte legges til grunn for behandlingen av konflikten, fordi Japan avsto innbydelsen om å komme til stede. I det vedtatte resolusjonsforslag slås det fast at Japan har brutt Kellogg-pakten og nismaktpakten og at artikkel 16 er anvendelig, — riktig nok ikke som automatisk plikt for alle; men avhengig av hvert enkelt medlems anerkjennelse.

THE TIMES

NEUTRALITY AND THE LEAGUE

SWEDISH AND DUTCH DECLARATIONS

FREEDOM OF ACTION

FROM OUR LEAGUE CORRESPONDENT

GENEVA, SEPT. 13

The League Assembly this afternoon made a beginning with the general discussion. This was opened by Hr. Sandler (Sweden), who was followed by Dr. Patijn (Holland). Each made a declaration on behalf of his country on the optional character of the Sanctions Article.

Hr. Sandler, basing his declaration on the recent Copenhagen manifesto, reaffirmed the faithful adherence of his

Serious disorder broke out in sev-
yesterday, where a state of emerge
photograph received last night show
at Moravska Ostrava

country to the principles of the Covenant, and gave the impression that Sweden would interpret her freedom of action on sanctions at least in the spirit of the League.

Dr. Patijn was more explicit in that he announced that, not only would Holland not accept the obligations implied in Article 16, except on her own interpretation, but she would extend her option to Article 10, in which members undertake to respect and preserve against external aggression the territorial integrity and political independence of members of the League. He made it plain that Holland would refuse to allow the passage of foreign troops across her territory, and would not recognize any general obligation under Article 10 to participate in common action. He explained that, since the great nations had reverted to the balance of power and had abandoned collective security, his country must return to her pre-War policy of neutrality, in the belief that by the armed defence of her own frontiers she was serving the cause of European peace to the best of her ability.